

ΑΠΟ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΕΙΣ ΧΙΟΝ

(Συνέχ. ἴδε προηγούμεν. φύλλον).

Μετὰ τὸν πύργον ἐπεσκεψάμην καὶ τὸν ἡμικατεστραμμένον ἐν τῷ Λειβαδίῳ οἶκον τοῦ πάππου μου. Ὁ οἶκος οὗτος φέρει χρονολογίαν 1736 καὶ εἶνε μᾶλλον μακρὸς καὶ στενός. . . Περὶ τὴν δειλὴν ἐπορεύθη μετὰ τοῦ κυρίου Κ. εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, τοῦ λεγομένου Στιρᾶ. Περὶ τὰ 20 τῆς ὥρας λεπτὰ τοῦ χωρίου ἀπέχουσα ἡ Μονὴ αὕτη, εἶνε ἱκανῶς εὐρεῖα, ἐπὶ τόπου μᾶλλον ὑψηλοῦ, πρὸς νότον καὶ ἀνατολὰς κειμένη. Μικρὰ τις κατωφέρεια ἔχει εἰς τὴν εἴσοδον, μεθ' ἣν ἀμέσως ἔρχεται ὁ ναὸς τοῦ Ἀγ. Γεωργίου, ἀπλῆς ἀρχιτεκτονικῆς, μὴ ἔχων τὴν τρισυπόστατον διαίρεσιν. Ὁ νάρθηξ εἶνε τετράγωνος, τὴν δὲ στέγην αὐτοῦ στηρίζουσι κίονες, ὧν παρὰ τὴν βάσιν ὑπάρχουσι λίθινα καθίσματα. Τὸν ναὸν τοῦτον δεξιόθεν ἔχοντες κατήλθομεν εἰς τὰ δωμάτια τῶν μοναχῶν, ἀλλ' οἱ πλείστοι αὐτῶν ἦσαν ἀπόντες, ἐν οἷς καὶ ὁ ἡγούμενος, ἐν ἀγροῖς ἐργαζόμενος. Ἐν γένει τὰ κελλία ἢ δωμάτια ἐκεῖνα ἦσαν παλαιὰ καὶ κακῶς κατεσκευασμένα, ὅπερ δηλοῖ ὅτι καὶ τῆς μονῆς ἐκείνης τὰ ἔτη εἶνε πολλά. Ἀλλ' οὐδεμίαν ἐπιγραφὴν ἀναφέρει τι περὶ αὐτῶν. Ἡ μονὴ εἶνε σταυροπηγιακὴ, ὑπόκειται δὲ τῇ Νεῇ Μορῇ, ἀλλαχοῦ τῆς Χίου κειμένη. Ὅτε ἐπανῆλθεν ὁ ἡγούμενος, νέος τὴν ἡλικίαν καὶ προσηνέστατος ἐδέξατο ἡμᾶς ἐν τῷ ἐν τῇ μονῇ καλλίστῳ αὐτοῦ κελλίῳ, ἔχοντι λαμπρὰν τὴν θέαν. Ὁ κλίων ἡλῖος ἔλουε δι' ἐρυθρῶν καὶ χρυσῶν ἀκτίνων τὴν ἀπέναντι μικρὰν Ἀσίαν καὶ τὰ δυτικὰ τῆς Χίου μέρη. . . Μετὰ τινὰς λόγους, ἐξ ὧν ἀτυχῶς ἠννόησα ὅτι παχυλὴ ἀμαθεία ἐν τῇ μονῇ ἐκείνῃ ὑπῆρχε, κατήλθομεν εἰς τὸν εὐρὺν τῆς μονῆς κήπον, ὅπου ἐγένετο ὀδυνηρὰ τις ἐγχείρησις ἐπὶ μόσχου, εἴτα ἐπεσκεψάμεθα ἕτερόν τινα μοναχὸν καὶ ἡτοιμάσθημεν πρὸς ἀπέλευσιν. Ἐσπέρας ἤδη οὔσης οἱ μοναχοὶ κεκηνηκότες ἐπανήρχοντο, ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον. Πάντων αἱ φυσιογνωμίαι ἐφάνησάν μοι ἄγριαι καὶ κτηνώδεις, καὶ τοὶ αὐτοὶ ἦσαν λίαν εὐπροσῆγοροι, προσκαλοῦντες ἡμᾶς ἐπιμόνως νὰ πῶμεν μίαν μαστίχαν. Οἱ μοναχοὶ οὗτοι οὐδόλως ἀποβαίνουσι πρακτικῶς λυσitteλεῖς εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. Παρ' αὐτῶν τῶν χωρικῶν ἔμαθον ὅτι, ὑπὸ μισανθρωπίας καὶ ὀκνηρίας κυριεύμενοι, καταφεύγουσιν εἰς τὴν μονήν, ἐνθα καλλιεργοῦντες ἑκάστος μέρος τι γῆς, ζῶσι τὴν ἐναντίαν πάσης ἡθικῆς ζωὴν ἐκείνην. Χαίρων ἤκουον τῶν χωρικῶν, κατακρινόντων τοὺς μοναχοὺς, τὸν ἀντιχριστιανικὸν αὐτῶν βίον. Οὐδεμίαν μὲν ἤμεσον βλάβην προξενοῦσι τῇ πατρίδι αὐτῶν, πιθανὸν δὲ ὅτι καὶ ἑκάστος αὐτῶν δύνανται νὰ διέχη ἐνέρετον βίον· ἀλλ' ὁμῶς τὸ παράδειγμα τῆς ἰδιοτελοῦς ὑπὲρ ἑαυτῶν καὶ μόνον, μερίμνης, διεγείρει παρὰ τοῖς πολλοῖς ἀγάπην τῆς ἀρχίας καὶ τοῦ οἴνου, τότε δὲ ἡ βλάβη εἶνε μεγίστη, ἐὰν εὐρεθῶσιν οἱ μιμηταί. Ἐὰν τοῦλάχιστον ἦσαν πεπαιδευμένοι οἱ καλὸι γῆροισι οὗτοι, ἐκ δὲ τῶν κελλίων αὐτῶν ἀπέρρεον ἰδέαι καὶ

καὶ διδασκαί ἀναμορφώσεως, ἢ ἐν αὐτοῖς ἐδιδάσκοντο οἱ τῆς χώρας παῖδες, τότε οἱ μοναχοὶ οὗτοι θὰ ἦσαν ἄξιοι σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης, ἄξιοι τοῦ προσορισμοῦ αὐτῶν. Πλὴν φεῦ! εἶνε ἀμαθέστατοι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, δύνανται δὲ μόνον νὰ προσεύχωνται ὀρθροῦ βαθέος καὶ εἴτα νὰ πορεύωνται εἰς τοὺς ἀγροὺς· δυσανασχετοῦσι δὲ λίαν ἐσάκις βραδύνη ὀλίγον ἢ λειτουργία καὶ ἀπολεσθῶσιν οὕτω στιγμαὶ τινες ἀπὸ τοῦ ἔργου αὐτῶν, ὥς μοι εἶπεν αὐτὸς ὁ ἡγούμενος. . . Λυπηρὸν δὲ εἶνε ὅτι καὶ ἄλλαι τοιαῦται μοναὶ ἐν Χίῳ ὑπάρχουσι ὅμοιαι πρὸς τὴν τοῦ Ἀγ. Γεωργίου τοῦ Στιρᾶ 1.

Μαΐου 24.

Σήμερον ἐπεσκεψάμην τὸν γηραιὸν πατέρα τοῦ Πανιερωτάτου Α. . . .

Πέμπτη Μαΐου 25

Μετὰ τοῦ Κυρίου Γ., υἱοῦ τοῦ μνημονευθέντος γέροντος Ἰ. Κ., ἔφιπποι κατήλθομεν σήμερον εἰς τὴν χώραν, ἵνα ἐκεῖθεν μεταβῶμεν εἰς τὸ διδασκαλεῖον τοῦ Ὁμήρου. Ὁ πόθος οὗτος μὲ κατέτρυχεν ἀφ' ἧς ὥρας ἀφικόμεν ἐνταῦθα. Ἡ ἡμέρα ἦτο ἀνέφελος, ἐξαισία, ἡμέρα τῆς Ἰωνίας γῆς. Ἡ πορεία ἡμῶν ὑπῆρξε βραδύα καὶ ἡσυχος, ὁ διάλογος ζωηρός. Ἐμαθον δὲ ὅτι ἡ μαστίχη (σχινίρη ριτίρη τῶν ἀρχαίων), ὁφείλεται εἰς τὰ δάκρυα τοῦ Ἀγίου Ἰσιδώρου, ἅπερ ὁ μάρτυς οὗτος ἔχει, βασανιζόμενος ὑπὸ τῶν τυράννων. . . Εἰς τὴν χώραν ἀφικόμεθα περὶ μεσημβρίαν. Γευματίσαντες παρελάβομεν καὶ ἕτερον κύριον μεθ' ἡμῶν καὶ τὸν προμνημονευθέντα νέον Ν. Ψ. Οὕτω, χαίρων ὅτι διήγειρα τὴν περιεργίαν καὶ τριῶν ἄλλων, ὅπως ἴδωσιν ὅ, τι ἕως τότε οὐδέποτε εἶδον, καίπερ ἐκ γενετῆς ἐν Χίῳ διατρίβοντες, ἐτραπόμην πρὸς τὴν ἐπὶ Βροντάδου ὁδόν, περὶ τὴν 3 μ. μ. . . . Ἡ πορεία ὑπῆρξε λίαν εὐάρεστος. Ἀπὸ τοῦ λεγομένου Βουνακίου τῆς χώρας μέχρι τοῦ πρὸς τὸν ὄρου θεωμέθαι ὅτε μὲν εὐρὺ, μακρὸν καὶ ἀμμῶδες παράλιον, ὅτε δὲ ὑψηλοῦς, ἀνωφερεῖς στενωπούς, καὶ ἄλλοτε ἀγροτικὰς οἰκίας, ὅποια φέρ' εἰπεῖν ἢ ἐν γραφικῷ τόπῳ κατὰ τὸν Ἀγ. Ἰωάννην, οἰκία τοῦ ἁγ. Χίου. Ἀνεμόμυλοι τινες στοιχηδὸν ἐπὶ γῆινης γλώττης πρὸς τὴν θάλασσαν χωροῦντες, εἶχον ἡδίστην θέαν. Ἡ τοποθεσία τοῦ χωρίου Βροντάδου εἶνε θαλασσινὴ· αἱ οἰκίαι, ἐντὸς παχυταίου δειδρυένου ἢ ἐκτεταμένη παραλία, τὰ πολλὰ πλοιάρια καὶ αἱ πολλὰ λέμβοι, ἐλκύουσι τὸν ξένον καὶ διεγείρουσι τὸν πόθον τῆς αὐτόθι διατριβῆς. Οἱ Βρονταδοῦται εἶνε οἱ νευτικώτατοι πάντων τῶν χίων, εὐπρεπεῖς, σχεδὸν ἀγέρωχοι μᾶλλον, πρὸς ὑδραίους ὅμοιοι, ἢ πρὸς φιλησυχούς καὶ πρᾶους χίους. Ἀθρόοι περὶ τὰ παράκτια καφενεῖα καθήμενοι, ἐθεώρουν ἡμᾶς διαβαίνοντας. . . . Μετ' ὀλίγον ἀναβάντες ὕψωμά τι, ἐντεῦθεν καὶ πρὸς τὰ ἔμπροσθεν τῆς λεγομένης πηγῆς τοῦ πασσαῦ, εὐρέθημεν ἐπὶ τῆς δασκαλοπέτρας, τῆς ὁδῶς δηλαδὴ, ἐφ' ἧς ἐκῆθην ὁ Ὁμήρος! . . . Ἀδύνατον νὰ περιγράψω τὴν καταλαβούσαν με συγκίνησιν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ. . . . Ἀφωνος

1. Μοι εἶπον ὅτι πιθανῶς ἡ λέξις παράγεται παρὰ τὸ Σιταρᾶς καὶ κατὰ συκοπὴν Στιρᾶς.

προσέβλεπον τὴν κυκλοτερῆ καὶ εὐρεῖαν πέτρην, ἥς ἐν μέσῳ κεῖται ἡ κυρίως ἔδρα· περὶ δὲ ταύτης ἐκάθηντο οἱ Ὀμηρίδαι, ἀκροώμενοι τοῦ θείου ἀοιδοῦ. Μετὰ ταῦτα ἐτράπημεν πρὸς τὰ ὀπίσω εἰς τὴν *πηγὴν τοῦ πασσᾶ*. Οὐδὲν τὸ ἀξιοθέατον ἔχει ἡ πηγὴ αὕτη. Ἀπότομοί τινες πέτραι, περὶ ὑψοῦμαι, ἄγουσι πρὸς βορρᾶν εἰς τὸ *Λίπος* ἢ *Ἐπος* ἔμαθον δὲ ὅτι τὰ *Λίπη* εἶνε δύο τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν. Παρ' αὐτοῖς κεῖται καὶ ὁ Ἅγιος Μακάριος. . . . Τοιαῦτα τὰ τῆς *Δασκαλοπέτρας*.

«Καὶ ψιθυρίζουσι γηλέαι
ὀλίγαι περὶ ἀγριελαῖαι.»

Ὁ ἥλιος ἤδη ἐκλινε, ὅτε ἀνέστημεν πρὸς ἀπέλευσιν. Εὐλαβῶς ἀποχαιρετήσας τὸ ἱερόν μνημεῖον, ἔλαβον ἀπ' αὐτοῦ λίθους τινὰς πρὸς ἀνάμνησιν. Ὁ ἥλιος εἶχε δύσει ὅτε ἀφικόμεθα εἰς τὸ *Βουνάκιον*. Τὴν νύκτα διήλθομεν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἐτέρου τῶν συνοδοιπόρων ἡμῶν, ὑπὸ πολλῆς θυμηθίας καὶ συγκινήσεως κατεχόμενοι.

Μαΐου 26

Ἐπανελθὼν πρωῒας εἰς Καλημασίαν, πᾶσι διηγούμενη τὰ περὶ τῆς *Δασκαλοπέτρας* περὶ ἧς οὐδὲ ἐκ φήμης κἄν ἔχουσι γνῶσιν οἱ Καλημασιῶται. Κατὰ τὸ δεῖπνον νέος τις, φέρων φανὸν μὲ προσεκάλεσεν ὡς ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἱεροδιακόνου καὶ φίλου μου, νὰ συνοδεύσω αὐτῷ εἰς τὴν μονὴν τῶν γυναικῶν, ἐν ἣ, κατὰ τὸ εἶωθός ἐμελλε νὰ ψαλῇ *ἀγρυπρία*. Πάραυτα ἠκολούθησα τῷ νέῳ ὅστις οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ πλάσμα τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου. Περὶ τοῦ μονηδρίου εἶπον ἱκανὰ ἐν ἀρχῇ. Νῦν θ' ἄρκεσθῶ μόνον εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν τῆς νυκτὸς ταύτης. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ὁ ἄνεμος ἐσώρευε νέφη, ψεκάδες δὲ ὑετοῦ ἔβρεξαν τὸ ἔδαφος. Καθ' ἣν ὥραν ὅμως ἐπορευόμεθα εἰς τὴν μονὴν τοῦ φανοφόρου ἡγουμένου καὶ ἐμοῦ ἀκολουθοῦντος, ὁ καιρὸς ἦτο ἡσυχος, μόνον δὲ τινα ἀμυρὰ νέφη αἰωροῦντο ἔτι. Τὸν ῥηθέντα ἱεροδιάκονον συνηντήσαμεν ἐν τῇ εἰσόδῳ τῆς μονῆς, διελθόντες τὴν λιθόστρωτον αὐλήν, ἀνήλθομεν εἰς τὸ ἡγουμενεῖον. Μετὰ τὰς συστάσεις φιλοφρόνως ἐδεξιῶσάτο με ἡ ἡγουμένη κυρία Μ. . . . Ἡ ἀκολουθία ἐμελλε ν' ἀρχίσῃ κατὰ τὴν 4 ὥραν τουρκιστί, ἥτοι δύο ὥρας ἔδει νὰ περιμενόμεν. Τὸν χρόνον τοῦτον, καθ' ὃν ὁ οὐρανὸς δις ἢ τρίς ὑπ' ἀστραπῶν διεσχίσθη καὶ ἐδονίθη ὑπὸ βροντῶν, διήλθομεν πολλὰ εἰπόντες. Ἐνταῦθα ἀναγράφω μόνον ὅσα ἐπληροφορήθημι περὶ τοῦ μονηδρίου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ τελουμένων παννυχίδων ἀπαξ ἢ καὶ πολλάκις τῆς ἐβδομάδος.

Τὸ μονύδριον τοῦτο καλεῖται τῆς *Παραγίας* τῆς *πλάκιδιώτισσας* διὰ τὴν ἐξῆς παράδοσιν. Ἡ Θεοτόκος, φανείσα ποτε κατ' ὄναρ εἰς τινα μοναχὴν, προσέταξεν αὐτῇ ν' ἀνασκάψῃ τὰς παρὰ τὸ νῦν μονύδριον κειμένας ἄλλοτε πλάκας, ἀναλάβῃ δὲ καὶ ἐκχωρίσῃ τὴν εἰκόνα αὐτῆς καὶ κτίσῃ ἐπὶ τῇ μνήμῃ αὐτῆς ναόν. Ἡ μοναχὴ ἐποίησεν ὡς προσετάχθη, μετ' οὐ πολὺ δὲ παρὰ τὸ νεόδμητον ναῖδιον ἐκτίσθησαν καὶ κελλία μοναχῶν. Ἐκτοτε ὑπάρχει ἡ μονὴ αὕτη, περὶ τὰς ἐκτὸν περιελείψουσα μοναχάς. . . .

Ἐν μέσῳ τοῦ δωματίου μετὰ πολλῆς ὑπομονῆς καὶ ἐπιτηδεϊότητος παρεσκευάζετο ὑπὸ νεαρᾶς καὶ μελαγχρόου μοναχῆς *κόλλυβον* ἱκανόν. Ἠρώτησα τὴν αἰτίαν καὶ ἡ ἡγουμένη ἀπεκρίνατο.

Οἱ εὐσεβεῖς χῖοι, οἱ ἐκ τῆς Καλημασίας καὶ τῶν περὶ, ἔτι δὲ καὶ ἐκ τῆς πρωτευούσης, κατ' ἀρχαῖον ἔθος, ἀπαξ τῆς ἐβδομάδος, κατὰ παρασκευὴν, τελοῦσι μνημόσυνον τῶν κοιμημένων αὐτῶν συγγενῶν, καὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ κολλύβου παραγγέλλουσιν εἰς τὴν ἡγουμενείαν, χορηγοῦσι δὲ καὶ ὅσα πέφυκεν ἡ προαίρεσις χρηματικὴν ἀμοιβήν, ἥτις ἐξ ἴσου διανέμεται ταῖς μοναχαῖς, καὶ αἵτινες ὑποχρεοῦνται νὰ παρίστανται, ἄχρις ἀνατολῆς ἡλίου δεόμεναι. Τοιαύτην ἀγρυπνίαν τελοῦμεν καὶ σήμερον, μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ὑμεῖς θὰ παρευρεθῇτε εἰς τὴν τελετήν. Ἡ ὥρα ἤδη προσήγγιζε, καὶ ἡ τοῦ κολλύβου παρασκευὴ ἐπερατώθη, ὁ γηραιὸς τῆς μονῆς ἱερεὺς κατῆλθεν εἰς τὸν ναόν, αἱ δὲ ἐν τῷ ἡγουμενείῳ μοναχαὶ κατὰ μικρὸν ἀπεχώρουν καὶ μετ' ὀλίγον ἠκούσθη ταχὺ κρουόμενος ἐν τῇ νυκτί σιγῇ ὁ κώδων τοῦ ναϊδίου, πάντας καὶ πάσας προσκαλὼν εἰς προσευχήν. Κατελθὼν μετὰ τῆς ἡγουμένης καὶ τοῦ διακόνου εἰσῆλθον εἰς τὸν εὐρύχωρον θολοσκεπὴ καὶ πλουσίως κεκοσμημένον ναόν. Δύο μεγάλα κηροπήγια ἦσαν περὶ τὸ ἐν μέσῳ τῷ ναῷ τεθὲν κόλλυβον, ἔστην ἐν τινι πρὸς τὰ ἐκ τοῦ δεξιῷ χοροῦ *στασιδίῳ*. Αἱ μοναχαὶ μόλις ἐπεφαινοντο, σποράδην δὲ τινες θέσεις ἦσαν κατελειμμένοι ὑπὸ τῶν τὴν Παννυχίδα τελούντων. Τὰ βλέμματά μου πανταχόσε περιέφερον, ἐντέλει δὲ εἶδον ἐκθροσκύσας διὰ τῶν τριῶν τῆς προσόψεως πυλῶν, τῶν βεθυσισμένων ἐν τῷ νυκτίφ σκοτει, διότι τὰ φῶτα εἰσέτι δὲν ἦσαν ἀνημμένα, τὰς μελανεϊμονας μοναχάς, τὴν μὲν κατόπιν τῆς δὲ, μετ' εὐλαθείας κυπτούσας σταυροκοπούμενας καὶ ἀσπαζομένας τὰς ἱεράς εἰκόνας. Πάραυτα τὰ στασιδία ἐπληρώθησαν, οὐδὲν δὲ ἄλλο διεκρίνετο, ἢ αἱ στρογγύλαι, κεκαλυμμέναι καὶ κατανεύουσαι κεφαλὰὶ τῶν μελανεϊμόνων ἱερῶν καὶ ἀγίων ἐκεῖνων γυναικῶν. Πρῶτον προσεπάθησα νὰ διακρίνω ἐκάστης τὴν φυσιογνωμίαν, ἐξ αὐτῆς δὲ τὴν ἡλικίαν, τὴν φύσιν καὶ τὴν εὐμορφίαν πασῶν τῶν τὴν μονὴν οἰκουσῶν μοναχῶν. Ἀλλὰ τὸ μὲν ἡ μυωπία μου, τὸ δὲ ἡ στάσις ἐκεῖνων παρεκώλυσαν τὴν ἔρευναν. Μόνοι αἱ τῶν χορῶν ἦσαν εὐδιάκριτοι καὶ ἀληθῶς θαυμάσιαι. Αἱ ψάλτριαι εἶνε δύο ἐκατέρωθεν, μέσης ἡλικίας ἐγκρατεῖς τῆς ἱερᾶς μουσικῆς καὶ ὠραῖαι. Ἡ δεξιὰ ψάλτρια Θ. . . εἶχε παρ' ἐαυτὴν νεωτέραν ἀδελφὴν, ὠραῖαν, ἐπίσης.

Κατὰ τὰ ἐν ταῖς μοναῖς εἰθισμένα, ὁ διάκονος λαμπαδοῦχῶν συνώδευσε τῷ γηραιῷ ἱερεῖ, θυμιῶντι πᾶσαν τὴν ἐκκλησίαν. Τούτου γενομένου, ἤρξαντο οἱ χοροὶ ἐν ἐκτάσει ψάλλοντες τὰ τοῦ ἀποδείπνου καὶ τὰ πρὸς τιμὴν τῆς μητρὸς τοῦ Κυρίου μακρὰ ἐκείνα ᾠσματα. Κατόπιν ἐψάλη μακρὸν καὶ βραδὺ *μακάριος ἀνὴρ*, εἴτα ἐγένετο ὁ ἐσπερινὸς καὶ εἰς ἐμὲ εὐγενῶς ἀνετίθη ἡ ἀπαγγελία τοῦ *Φῶς ἱλαρόν*, ὅπερ ᾠσμενός ἐποίησα. Τελειωθέντος τοῦ ἐσπερινοῦ, ἐδέησε, κατὰ τὰ ἐν Μοναῖς εἰθισμένα, νὰ ἐπέλθῃ μικρὰ τις ἀνάπαυλα, ἵνα ἡ ἀ-

πόλυσις τῆς θείας λειτουργίας μὴ γένηται πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου. Ὅθεν παρεκλήθην λίαν φιλοφρόνως ὑπὸ σύμπαντος τοῦ δεξιῦ χοροῦ νὰ διεξέλθω τὸν βίον καὶ τὴν πολιτείαν τοῦ Ἀγίου τῆς ἡμέρας. Ὅτε ἦλθεν ἡ ὥρα, αἱ μοναχαὶ πᾶσαι διὰ μιᾶς, ὡς δι' ἐλατηρίου, ἐκάθισαν χαμαὶ, ἐκάστη παρὰ τὸ ἐαυτῆς στασίδιον, στηρίζουσαι τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν γονάτων. Ἄκρα ἡσυχία καὶ σιγὴ ἐν τῷ ναῷ, παρὰ δὲ τὰς παρακλήσεις τῶν μοναχῶν, ἵνα καὶ γὼ καθίσω, ἔμεινα ὀρθιος, πρὸ αἰωρουμένης λυχνίας καὶ ἡρξάμην βραδέως, τῆς ἀναθεθείσης μοι ἀναγνώσεως. Ὁ ἅγιος τῆς ἡμέρας ἔτυχεν ὦν θῆλυς. Σεβόμενος τὴν ἀρετὴν, ἣν αἰδῶ ὀνομάζομεν, διότι ἴσως ποτὲ ἀναγνώσθωσιν αἱ γραμμαὶ αὗται καὶ ὑπὸ σεμνῶν καὶ ἀθῶων, παραλείπω ὅσα ἡ ἀνάγνωσις ἐκείνη ἐφάνέρωσέ μοι, ὦν ἕνεκα ἄχρισ ὁστέων ἐρίγησα. Ἀγνοῶ μὲν τίς ὁ κατακριτέος, τῶν αἰώνων ἡ ἀμάθεια, ἡ τῶν ὀλίγων ἀγυρτῶν ἡ φανατικῶν ἡ κακία, ἥτις ἠθέλησε νὰ ἐμπαίξῃ θεῖα καὶ ἀνθρώπινα, γελῶσα ἐπὶ τῇ μωρίᾳ τῶν πιστῶν, λέγω ὅμως τοῦτο, ὅτι τοιαῦται ἀκολουθαίει ἡ ἀναγνώσις ἐν μοναῖς θηλέων διαφθείρουσι τὰς ἐν αὐταῖς κλειομένας τυφλὰς τὴν ψυχὴν καὶ πᾶν ἄλλο ποιοῦσιν αὐτὰς, ἡ ἀγία, σεσωσμένας τῶν κοσμικῶν ἀμαρτιῶν. Ἀναγινώσκων τὸ συναξάριον ἐκεῖνο ἐφλεγόμην τὰς παρειάς, διότι ἐν μέσῳ τῷ ναῷ ἡναγκαζόμην ν' ἀπαγγέλλω ἀληθῶς ἄρρητα ῥήματα. . . . Ταχέως αὐτὰ παρῆλθον, ἐπίτηδες παραλείπων πολλά. Τὴν σύγχυσίν μου δὲ ταύτην κατανοήσασαι καὶ αἱ μοναχαὶ, ἡδὺ ἐπ' ἐμοὶ ἐγέλασαν, καίτοι μία τις αὐτῶν εἰλικρινῶς μοι εἶπε.

Παιδί μου, καὶ ἡμεῖς ἀπὸ αὐτὰ τὰ βιβλία πονηρευόμεθα!

Πόσον ἀληθὴς ἡ ἐξομολόγησις αὕτη! Πολλάκις ἡ ἀμάθεια βάλλει καὶ πονηρὸν στεναγμὸν ἐπὶ τῇ καταπίσει αὐτῆς! . .

Περατωθείσης τῆς ἀναγνώσεως τοῦ ὁσιοτάτου ἐκείνου βιβλίου, ἡρξάτο ὁ ὀρθρος· ἐπειδὴ δὲ ἤρесе, ὡς ἔλεγον, ἡ ἀνάγνωσις μου, παρεκλήθην νὰ εἶπω καὶ τὸν *ἐξάψαλμον*. Μετὰ πόσης μυχίας συγκινήσεως ἐξεφώνησα τὰς ὑψηλὰς θαυδιδικὰς στροφάς. Οὐδὲν θυμοτερέστερον καὶ κατανυκτικώτερον, ἢ ἡ ἀπαγγελία καὶ ἀνάγνωσις τοιαύτης ποιήσεως, ἐν μέσῳ ναοῦ, νυκτερινῶν σκότους, μελανειμόνων μοναχῶν, αἵτινες, καίπερ ἀπαίδευτοί, εἶνε ὅμως ἄνθρωποι, εὐσεβεῖς καὶ πιστοὶ τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ! . . . Διανεμηθέντος τοῦ ἀντιδῶρου ὑπὸ τῆς νεωκόρου, τὸ μνημόσυνον ἐγένετο ἐπὶ τοῦ κοινωτικοῦ, ἡ δὲ ἡγουμένη, κατὰ τὸ μοναστηριακὸν ἔθος, προσέταξε ταῖς μοναχαῖς νὰ εἶπωσιν ἐπὶ τοῦ κομβολογίου δεήσεις τινὰς ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων. Οὕτως ἐπερτώθη ἡ πικρυμία. Τὰ κόλλυβα διενέμοντο ἤδη τοῖς ἐν τῷ ναῷ συνεληθούσι, ὅτε ὁ ἥλιος διὰ τῶν ὀπισθεν τοῦ ἀριστεροῦ χοροῦ ὑάλων διηκόντιζεν ἡδέϊας καὶ θελκτικὰς ἀκτῖνας. Λυχνίαι, κίονες, πολυέλαιοι διὰ μιᾶς κατεχρυσώθησαν, βίπτοντα ἐπὶ τοῦ ἀπέναντι τοῖχου ἰδιοτρόπους σκιὰς. Τὰ κηρία ἱλαρώτερον ἐρεγγυόβουν, λουόμενα ἐν τῷ ἡλιακῷ φωτί. . . Ἡ ἡγουμένη, κάτω νεύουσα, προεπορεύετο, εἰποντο δὲ αἱ βραδέως βαίνουσαι καὶ κύπτουσαι μοναχαί. Ἡδέως μελαγχολῶν, ἡσθάνομην ἐμαυτὸν ἐλαφρότα-

τατον μετὰ τὴν σεμνοπρεπῆ ἐκείνην ἀπόλυσιν, ἄσμενος δὲ ἐθεώρουν ἐκχεομένας εἰς τὴν λιθόστρωτον αὐλὴν τὰς πολλὰς καὶ μελανεῖμονας ὑψηλὰς καὶ βραχεῖας, νεαρὰς καὶ πρεσβυτιδας μοναχὰς, ψιθυρίζουσας μὲν πολλὰ καὶ ἄλλα, στρεφούσας δὲ τὰ βλέμματα πρὸς τὸν νέον ξένον, ὃς τοσαῦτα καλὰ αὐταῖς ἀνέγνω! . . . Κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἐνόμιζέ τις ὅτι ἐθεᾶτο μεγάλην τινὰ ἐταιρίαν, σοβαρῶς ἐξερχομένην τῶν αἰθουσῶν αὐτῆς, μετὰ μακρῶν σύσκεψιν περὶ τοῦ πρακτέου. .

Τυχόντες πάλιν ἱκανὰς καὶ φιλόφρονας περιποιήσεις παρὰ τῇ ἡγουμένῃ, εἶπομεν τινὰ περὶ τῆς τελετῆς, κατεκρίνομεν τὰ συναξάρια καὶ ἀπεχαιρετίσαμεν εὐχαριστοῦντες.

(ἀκολουθεῖ)

Η ΠΑΡΑΦΡΩΝ ΓΡΑΙΑ

I.

Ἡ Ἑλένη ἦτο χήρα. Ἦτο ὅμως εὐτυχὴς διότι εἶχε δύο καλὰ τέκνα διὰ τὰ ὁποῖα πάντοτε ἐκαυχᾶτο. Ὁ Γεώργιος ἦτο, ὡς ἔλεγε, καθ' ὅλα ὅμοιος τοῦ μακαρίτου πατρὸς του, τοῦθ' ὅπερ ἐπηύξανε τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην τῆς ἡ Μαρίας τῆς, νεάνις ἤδη δεκαπενταετίς, ἐπέσυρε τὰ φθονερά καὶ πλήρη ζηλοτυπίας βλέμματα τῶν ὁμηλικῶν τῆς παρθένων καὶ τὸν θαυμασμὸν τῶν παλληκαρίων τοῦ χωρίου ἕνεκα τῆς ἐκτάκτου ὠραιότητος αὐτῆς. Ἡ χήρα ἦτο εὐτυχὴς καὶ ὁμοῖως! .

Μεταξὺ τῶν θερμῶν θαυμαστῶν τῆς ὠραίας θυγατρὸς τῆς ἦτο καὶ ὁ Κώστας, ὅστις ὄχι μόνον θαυμασμὸν ἀλλὰ καὶ ἄλλο τι ἡσθάνετο διὰ τὴν Μαρρίαν. Αὐτὸς πάντοτε, ὁσάκις ἐξήρχετο μετὰ τῆς μητρὸς τῆς διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἢ εἰς τοῦ θεῖου τῆς, παρουσιάζετο ἐμπρὸς τῆς αὐτὸς τὴν συνήντα τυχαίως ὅταν ἐπέστρεφεν ἐκ τῶν ἀγρῶν.

Ἡ Μαρρίνα ὅμως ἡδιαφόρει πάντοτε δι' αὐτόν, διότι ἡ καρδία τῆς ἀνῆκεν εἰς ἄλλον. Ὁ εὐτυχὴς ἐκεῖνος ἐκαλεῖτο Ἀλέκος.

Ὁ Ἀλέκος ὄχι μόνον ἦτο ὠραίος ἀλλὰ καὶ φρόνιμο παλληκάρι καὶ μάλιστα ὁ καρδιακὸς φίλος τοῦ ἀδελφοῦ τῆς νεάνιδος Γεωργίου.

Ὁ Κώστας ἔβλεπεν ὅτι ἡ Μαρρίνα πολὺ ψυχρῶς πρὸς αὐτὸν προτερέετο καὶ ὅτι ὁ Ἀλέκος ἐσύχναζε πάρα πολὺ εἰς τὸν οἶκον τῆς χήρας. Συνδιάσας λοιπὸν τὰ δύο ταῦτα φαινόμενα συνεπέρανε ὅτι εἰς μάτην ἐκοπίζε. Πράγματι κατὰ τὰς συχνὰς ἐπιτάξεις τὰς ὁποίας ἔκχευεν ὁ Ἀλέκος ὡς φίλος τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας οἱ δύο νέοι εὗρον εὐκαιρίαν ν' ἀνταλλάξωσι τὰς καρδίας των.

Κατασκοπεύσας λοιπὸν τὸν Ἀλέκον ὁ Κώστας εἶδε μετὰ τινὰς ἐξετάσεις ὅτι δὲν ἠπατήθη καὶ ἐλυπήθη διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν σκέψεών του. Ἡ λύπη του ὅμως δὲν διήρκεσε πολὺ. Σκεφθεὶς ἐπ' ὀλίγον ἔλαβεν ἀπόφασιν σταθεράν.

Αἱ στιγμιαῖαι ἀποφάσεις εἶνε ἡ ἡρωϊκαί, ἀγαθὸν ἐπιφέρει. Αἱ ἀποτελέσματα, ἡ κακὰ καὶ ὀλέθρια.

Ὁ Κώστας εἶχε ταπεινὸν χαρακτῆρα, ἐπομένως ἡ κακὴ